

Täysistunto

Torstai 1.6.2017 klo 15.59—18.39

3. Terveystieteiden lain 50 § 3 mom. on muutettava

Kansalaisaloite KAA 3/2017 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan. Asia pantiin 18.5.2017 pidetyssä täysistunnossa pöydälle 23.5.2017 pidettyyn istuntoon, jossa se poistettiin päiväjärjestyksestä.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 4. asiasta.

Keskustelu

17.01 **Maria Tolppanen sd:** Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri! Arvostan suuresti, että ministeri on nyt paikalla, kun tämän asian käsittelyä jatketaan. Tässä on siis kysymys Vaasan keskussairaalan kohtalosta, siitä, minkälainen status sille tulee, kun jaetaan paikkoja.

Vaasan keskussairaala on alueella, jossa väestöpohja on 170 000. Täyden palvelun sairaaloita on alueilla, missä väestöpohja on vain 103 000—130 000. Yhtenä kriteerinä sille, kuka saa laajan päivystyksen, on käytetty myös matkaa yliopistosairaaloihin. Vaasan keskussairaala on kaikkein pisin matka sille kuuluvaan yliopistosairaalaan eli Turkuun. Matkaa on 330 kilometriä. Tuon matkan taittamiseen henkilöautolla menee 4 tuntia 16 minuuttia, mikäli Mapiin on luottaminen. Jos Vaasan keskussairaala ei saa laajan päivystyksen statusta taakseen, saattaa se todellakin tarkoittaa sitä, mitä täällä edelliset puhujat ovat sanoneet, esimerkiksi, että päivystykseen joudutaan menemään Poriin. Poriin ei todellakaan kestä yhtä kauan aikaa kuin Turkuun Vaasasta. Poriin pääsee tuntia lyhyemmässä ajassa. Se kestää vain 3 tuntia 18 minuuttia. Nämä ovat niin vakavia asioita, että näihin pitää kiinnittää huomiota. Jos ihminen tarvitsee yöaikaan päivystyksenomaisesti nopeasti apua, esimerkiksi liuotushoitoa tai muuta vastaavaa, täytyy korkeatasoiseen hoitoon päästä nopeammin kuin kolmessa tai neljässä tunnissa. Jos tällainen hoito sitten taas järjestetään esimerkiksi Seinäjoella, niin Seinäjoellekin tulee toki matkaa yhteen suuntaan tunti, ja jos päivystävä ambulanssi sattuu olemaan toisessa päässä, niin kaksi tuntia. Sekään ei ole siis kovin hyvä ratkaisu.

Sen lisäksi pyytäisin arvoisaa ministeriä hieman keskittymään myöskin Suomen vieniin. Nimittäin Vaasan seudulta lähtee Suomen teknologiaviennistä 12 prosenttia ja energiateknologiaviennistä yli 30 prosenttia. Jotta tällaisiin prosenttilukuihin päästään, me tarvitsemme työvoimaa Vaasaan, me tarvitsemme myös ulkomaista know-how'ta Vaasaan, me tarvitsemme osaavia ihmisiä, jotka eivät tule sinne, mikäli esimerkiksi perheenjäsenille ei pystytä turvaamaan, ei pystytä takaamaan täysivuorokautista päivystystä ja täysivuoro-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

rokautista hoitoa silloin, kun sitä tarvitaan. On äärimmäisen tärkeää, että Vaasan keskussairaala säilyy.

Vaasassa asuu 2 prosenttia koko Suomen väestöstä. Heistä liki 30 prosenttia on äidinkieleltään ruotsinkielisiä. Koko laajalla Pohjanmaalla ruotsinkielisiä on 51 prosenttia väestöstä. Se tarkoittaa sitä, että kun nämä henkilöt tarvitsevat hoitoa, kun he ovat sairaita, heillä on Suomen perustuslain mukaan oikeus saada hoitoa omalla äidinkielellään. Vaasan keskussairaala puolestaan on ainoa aidosti kaksikielinen sairaala koko tässä maassa. Se ei riitä, että me siirrämme suomenkieliselle Seinäjoelle päivystyksen ja sanomme, että siellä täytyy opetella ruotsia ja kaikki osaavat kouluruotsia. Jo, det är sant att alla kan snacka skolsvenska, men det räcker inte. Det är bara så. Täytyy osata myöskin vähän murteita ja täytyy osata vähän vaikeampaakin murretta ja tulla ihmisten kanssa toimeen. Ja kun ihminen on sairas, hän tarvitsee hellää hoitoa, kädestä pitoa ja ymmärtämistä sekä sitä, että ymmärretään niitä asioita, mitkä häntä painavat, mitkä vaikuttavat hänen paranemiseensa. Tämä on asia, joka on kerta kaikkiaan otettava huomioon.

Tässä keskustelussa on aikaisemmin myös sanottu, että mikään ei muutu, Vaasassa ei mikään muutu, kun otetaan täyden palvelun sairaalan oikeudet pois tai ei myönnetä niitä Vaasalle. No, jos tässä systeemissä ei mikään muutu, niin miksi ihmeessä tämä tehdään? Miksi tämä tehdään? Minä voin kertoa, että Pohjanmaan osalta muuttuu ainakin sikäli, että Seinäjoen keskussairaalan kulut kasvavat aika roimasti, koska kaksikielisyys ei ole ilmaista. Se ei ole edes Vaasassa ilmaista, vaikka se on aidosti kaksikielinen sairaala. Se syö jo meillä puolitoista miljoonaa per vuosi. Kuinka paljon se syö Seinäjoella, kun me rupeamme kouluttamaan suomenkielisiä, jotka ovat keskikoulun ruotsin lukeneet, mahdollisesti ylioppilaspuolen ruotsin lukeneet, niin että he pystyisivät käyttämään sitä siten, että se soljuu sujuvasti? Siihen ei puolitoista miljoonaa vuodessa riitä.

17.07 Anna-Maja Henriksson r: Arvoisa puhemies, ärade talman! Jag vill börja med att tacka minister Rehula för att ni är här i salen i dag. När vi behandlade det här medborgarinitiativet för två veckor sedan ställdes många frågor, frågor som fortfarande väntar på svar. Därför är jag mycket nöjd över att ministern är här, och förhoppningsvis också kan svara på våra frågor.

Haluan aloittaa kiittämällä ministeri Rehulaa siitä, että hän on paikalla täällä tänään. Toivon samalla, että saamme vastaukset niihin kysymyksiin, jotka esitettiin, kun tätä kansalaisaloitetta käsiteltiin ensimmäistä kertaa täällä täysistunnossa pari viikkoa sitten.

On myös hyvä muistaa, että tämä kansalaisaloite on erilainen kuin monet muut kansalaisaloitteet, koska tämä aloite liittyy olennaisesti juuri tällä hetkellä tässä eduskunnassa käsiteltävään asiaan. Eli kysymys täydestä ympärivuorokautisesta päivystyksestä on osa sote-uudistusta. Siksi päivystysuudistus olisi pitänyt alun perin käsitellä samanaikaisesti muun sote-uudistuksen kanssa.

Ärade talman, arvoisa puhemies! Kun tänään puhumme Vaasan keskussairaalaista, en voi olla mainitsematta pääkirjoitusta tämän päivän Pohjalainen-lehdessä ja samaa asiaa koskevaa uutista päivän Vasabladetissa. Ministeri Rehulakin on aiemmin kehottanut kansanedustajia lukemaan Pohjalaisen pääkirjoituksia, ja tänään me olemme myös tehneet niin. Joka tapauksessa olemme siis tänään lehdistöstä saaneet lukea, että synnytysairaaloiden asiakaspalautteen mukaan Vaasan keskussairaalassa on Suomen tyytyväisimmät synnyttäjät. Sehän on erinomainen uutinen. Tämä ilmenee THL:n tekemästä kyselystä. Onkin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

helppo yhtyä Pohjalaisen pääkirjoitukseen, jossa todetaan, että näiden tulosten pitäisi tänään eduskunnassa myös vaikuttaa suhtautumiseen.

Monet asiat, niin kuin ollaan aikaisemmin todettu, puhuvat Vaasan keskussairaalan puolesta: Pohjanmaan maakunnalla on myönteinen väestökehitys ja kasvava asukasmäärä. Pohjanmaa on yksi maamme elinvoimaisimmista seuduista. Hoito ja hoiva on jatkuvasti ollut hyvällä tasolla Vaasan keskussairaalassa. Lisäksi Pohjanmaa on ainoa maakunta, jossa molemmat kieliryhmät ovat lähes yhtä isoja ja jossa palvelut toimivat sekä suomeksi että ruotsiksi. Siksi ne myös voidaan siellä turvata parhaiten. Myös asiantuntijahot kuten Sitra ja THL katsoivat, että Vaasassa pitäisi olla laajan päivystyksen sairaala.

Värderade talman! Vi har upprepade gånger nämnt de argument som talar för att det borde finnas fulljour vid Vasa centralsjukhus. Landskapet Österbotten har en positiv befolkningsutveckling och en ökande sysselsättningsgrad. Österbotten är en av landets mest livskraftiga regioner. Vården på Vasa centralsjukhus har ständigt varit på en god nivå. Dessutom är Österbotten det enda landskapet i landet där de två språkgrupperna är nästintill lika stora och där vård på såväl svenska som finska kan garanteras bäst i praktiken.

Minister Rehula, ni har tidigare sagt att så gott som inget i Vasa kommer att ändra fastän Vasa centralsjukhus inte skulle få fulljourstatus. Det är bra ifall att det är så, men då kvarstår förstas den här frågan: Varför sätter man då inte till landskapet Österbotten och Vasa centralsjukhus med de andra tolv landskapen och centralsjukhusen som ges fulljoursstatus i den nya lagstiftningen?

Det här är en klar och tydlig fråga som jag och svenska riksdagsgruppen och många med mig här i salen och också ute i vårt land och framför allt i Österbotten vill ha ett klart och tydligt svar på. Det svaret har vi ännu inte fått.

Ministeri Rehula, olette aikaisemmin sanonut, että juuri mikään ei Vaasassa tule muuttumaan, vaikka Vaasan keskussairaala ei saisi täyttä ympärivuorokautista päivystystä. On tietenkin hyvä, jos näin on, mutta kysymys kuuluu: miksi Pohjanmaata ja Vaasan keskussairaala ei sitten laiteta niiden muiden 12 maakunnan joukkoon, jotka saavat täyden ympärivuorokautisen päivystyksen uudessa lainsäädännössä? Selkeä kysymys, johon ei vielä ole saatu vastausta, ja toivottavasti saamme sen nyt tänään. Toinen kysymys: Jos mikään ei muutu, miksi ja miten on mahdollista, että sanotaan, että tällä päivystysuudistuksella myös tavoitellaan säästöjä noin 190 miljoonan verran? Mistä ne säästöt tulevat, jos mikään ei muutu?

Eduskunnan joulukuun päätös tarkoittaa, että Seinäjoen keskussairaalalla on oltava valmiudet ottaa vastaan pohjanmaalaiset potilaat ja antaa heille hoitoa myös ruotsiksi. Haluan myös muistuttaa siitä, että kun tasavallan presidentti vahvisti päivystyslain, hän poikkeuksellisen selkein kirjauksin edellytti, että mikään toiminto ei siirry Vaasasta Seinäjoelle ennen kuin palvelut käytännössä voidaan taata myös ruotsiksi. Mitä tälle asialle nyt tällä hetkellä kuuluu? Myös tähän kysymykseen haluaisin vastauksen.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Ännu till slut: Det skulle äntligen vara dags att nu få en hållbar lösning och ett lyckligt slut på den här frågan och den här debatten. Särskilt när vi vet att en sådan lösning inte skulle vara svår att uppnå. Regeringen borde alltså godkänna 12+1-modellen och ge Vasa centralsjukhus fulljour dygnet runt. Det här medborgarinitiativet borde godkännas.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

Lopuksi vielä: Olisi vihdoinkin aika saada tälle asialle kestävä ratkaisu, etenkin kun sellainen ratkaisu on olemassa ja se olisi helppo toteuttaa. Hallituksen tulisi hyväksyä 12+1-malli ja antaa Vaasan keskussairaalle täysi ympärivuorokautinen päivystys. Tämä kansalaisaloite tulisi siis hyväksyä.

17.14 Thomas Blomqvist r: Värderade herr talman, arvoisa puhemies! Vi fortsätter diskussionen från den 17 maj var det visst, så det blir en del upprepningar. Jag vill i alla fall börja med att tacka minister Rehula för att ni är här på plats i dag, så att vi har möjlighet att ställa lite frågor kring det här ärendet. Riksdagens beslut före julen att lämna Vasa centralsjukhus utan omfattande jour är problematiskt ur många olika synvinklar, men framför allt — det vill jag betona ännu en gång — är det problematiskt därför att de grundläggande språkliga rättigheterna på det här sättet uppenbart riskerar att inte förverkligas. Vasa centralsjukhus är ett väl fungerande genuint tvåspråkigt sjukhus. Det kan man inte säga om Seinäjoki, alltså när det gäller tvåspråkigheten.

Medborgarinitiativet och lagmotionen i följande ärende erbjuder nu regeringen och riksdagen en möjlighet att ändra sin linje, att gå in för den modell, den så kallade 12+1-modellen, där också Vasa centralsjukhus skulle vara ett fulljournsjukhus. Vasa centralsjukhus fyller alla kriterier för ett sjukhus med omfattande jour, det har vi gått igenom här flera gånger, dessutom med bred marginal. Vasa centralsjukhus är även i topp jämfört med många andra centralsjukhus som beviljas status för omfattande journsjukhus.

Dessutom, inte minst, utan kanske framför allt anser jag att de grundlagsenliga rättigheterna och kvaliteten naturligtvis bör ges högsta prioritet i den här frågan. Och då kommer man onekligen till att det enklaste och billigaste alternativet — som dessutom sett ur de språkliga rättigheternas synvinkel är det enda fungerande alternativet — är att ändra hälso- och sjukvårdslagens 50 § 3 moment så att det tillåter en modell med 12+1 sjukhus med omfattande jour. Och det skulle då betyda att vi godkänner medborgarinitiativet som nu behandlas och också den lagmotion som vi har i följande ärende, och som över 40 ledamöter undertecknat och lämnat in och som tar sikte på samma sak.

Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan todennut, että se pitää saamansa päivystysuudistusta koskevan selvityksen perusteella selvänä, että kielellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta Vaasan keskussairaala palvelisi ruotsinkielisiä asukkaita paremmin kuin nyt päätetty järjestely. Valiokunnan mielestä kielelliset perusoikeudet parhaiten toteuttavana ratkaisuna voidaan pitää sitä, että laajan päivystyksen yksikkö sijoitettaisiin sekä Vaasaan että Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin. Ainakin minusta tämä lausunto on siten selkeä kannanotto 12+1-ratkaisun puolesta.

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö antoi harvinaisen lausuman vahvistaessaan tämän lain päivystysuudistuksesta. Lausumassa tasavallan presidentti kirjoitti, että lain soveltamisesta säädettävien asetusten antaja ja täytäntöönpanijat ovat virkavastuussa siitä, että kielelliset oikeudet käytännössä toteutuvat. Presidentti totesi myös, että hänen käsityksensä mukaan se merkitsee, "että päivystyspalveluja voidaan siirtää Vaasasta Seinäjoelle vain, jos siirrettäessä vallitsee varmuus siitä, että potilaat saavat nuo palvelut valintansa mukaan suomen tai ruotsin kielellä".

Tämän johdosta ja myös viitaten perustuslakivaliokunnan lausuntoon haluan nyt kysyä ministeriltä ja hallitukselta, mitä hallitus on tehnyt varmistaakseen sen, että potilaat saavat palvelut sekä suomeksi että ruotsiksi Seinäjoella, niin kuin presidentti ja myös perustusla-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

kivaliokunta ovat edellyttäneet. Missä vaiheessa tämä selvitys on, miten isoja kustannuksia tämä tulee aiheuttamaan, ja millä aikataululla edetään? Vielä kerran haluan myös kysyä: miksi tämä siirto, siis miksi Vaasasta ei tule laajan päivystyksen sairaalaa? Minusta selvitykset ovat osoittaneet, että jos Vaasa saa pitää täyden päivystyssairaalan aseman, niin siitä tulee hyvä ja kustannustehokas ratkaisu. Minun on aivan mahdotonta ymmärtää, miksi tätä 12+1-ratkaisua pidetään näin mahdottomana.

Ärade talman! Till slut: Jag har svårt att förstå varför regeringen, och också riksdagen före jul inte kunde gå in för en lösning med 12+1 joursjukhus, som faktiskt på alla sätt skulle vara en bättre lösning än den vi nu har. Jag anser alltså att Vasa centralsjukhus ska få en omfattande jour, att den frågan nu tas till ny behandling i samband med att vi har medborgarinitiativet här i riksdagen och också en lagmotion som tar sikte på att ändra hälso- och sjukvårdslagens 50 § 3 moment, så att Vasa centralsjukhus får bedriva en omfattande jour dygnet runt. — Tack.

17.20 Peter Östman kd: Arvoisa herra puhemies, värderade talman! Kun päivystysasetus käsiteltiin syksyllä eduskunnassa, kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä puhui ja äänesti sen puolesta, että Vaasan keskussairaala olisi kuulunut niiden sairaaloiden joukkoon, jotka saavat laajan päivystyksen.

I motiveringarna till ändringen av hälso- och sjukvårdslagens 50 § moment 3 betonas viktigheten av att sjukhusen med omfattande jour fyller några viktiga kriterier. Jag kommer här i mitt anförande att ta fasta på ett par punkter som också finns omnämnda i det här medborgarinitiativet som nu används. Jag tar fasta på befolkningsunderlaget och språket.

Eli kiinnitän huomionne tässä puheenvuorossa kahteen asiaan, jotka on mainittu myöskin tässä hyvin laaditussa kansalaisaloitetekstissä: väestöpohjaan ja kieleen.

Det är ju så att en del av sjukvårdsdistrikten som har erhållit status av distrikt med omfattande jour har ansetts ha ett tillräckligt stort befolkningsunderlag. Här i medborgarinitiativet nämns bland annat Norra Karelen, Södra Karelen och Lappland, där befolkningsunderlaget är dryga 100 000, medan befolkningsunderlaget i Vasa sjukvårdsdistrikt är större. Redan nu är det 170 000, och det beräknas öka under de kommande åren.

En växande befolkning och en välmående region talar ju för att Vasa centralsjukhus borde ha beviljats status av ett centralsjukhus med omfattande jour, och det viktiga, som också har nämnts på nytt och på nytt i denna sal, är språket. Vasa centralsjukhus är det enda genuint fungerande tvåspråkiga sjukhuset i vårt land, och även om det är så att man via lag kan försöka trygga en god betjäning på svenska i Seinäjoki — som jag har sagt tidigare, speciellt när det gäller läkarkåren, så tror jag det finns möjligheter att klara av en någorlunda språklig betjäning — ska vi komma ihåg att när en patient hamnar in på sjukhus för en allvarlig sjukdom så tillbringar patienten i alla fall största delen av vårdtiden med vårdpersonal. Och jag betvivlar att man hittar ett tillräckligt antal vårdare som förmår betjäna på svenska på en sådan ort som Seinäjoki, där ändå den finskspråkiga befolkningen är i stor majoritet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

Osassa sairaanhoitopiirejä, joille on myönnetty laajan päivystyksen status — muun muassa Pohjois-Karjala, Etelä-Karjala ja Lappi — väestöpohja on katsottu tarpeeksi suureksi, vaikka se on vähän yli 100 000. Vaasan sairaanhoitopiirin väestöpohja on jo nyt suurempi eli 170 000, ja sen arvioidaan nousevan tulevien vuosien aikana, kun taas näissä mainituissa piireissä, joissa lähtötilanne on ollut alun alkaen huonompi, sen arvioidaan laskevan. Väestönkasvu ja erityisesti Pohjanmaan seudun hyvä taloudellinen tilanne muutenkin puhuvat sen puolesta, että Vaasan keskussairaalaan olisi pitänyt myöntää laajan päivystyksen sairaalan status.

Sitten tähän kieliasiaan. Vaasan keskussairaala on aidosti kaksikielinen sairaala maassamme. Sitä kukaan ei voi kieltää. Tällä hetkellä sairaanhoitopiirissä asuu noin 100 000 henkilöä, joiden äidinkieli on ruotsi ja joista suhteellisen suuri osa ei tule toimeen suomen kielellä. Olen sanonut sen aikaisemmin ja sanon nytkin, että vaikka uskonkin, että pyrkimys on hyvä, että Seinäjoella järjestettäisiin palvelua myöskin ruotsin kielellä, ja uskon, että lääkärihenkilökunta saattaa onnistua siinä, on hyvä pitää mielessä, että silloin, kun potilas joutuu vakavasta sairaudesta johtuen sairaalahoitoon, suurimman osan ajastaan hän viettää kuitenkin muun hoitohenkilökunnan kanssa. Epäilen, että on haasteellista löytää tarvittava määrä hoitohenkilökuntaa, joka osaa palvella ruotsiksi.

Hallitus on luvannut, että mikään ei muutu Vaasan keskussairaalan kohdalla, ja lyhyellä tähtämellä asia on ilmeisesti näin, ainakin teoriassa ja ehkä myöskin käytännössä. Mutta silti uskon niin, että pitkällä aikajänteellä lienee niin, että ne 12 sairaalaa, jotka nyt saavat laajan päivystyksen, tulevat saamaan enemmän resursseja eli myös enemmän määrärahoja kuin ne sairaalat, joihin nyt sitten Vaasa on luokiteltu. Kysyn ministeriltä: miten käy pidemmällä aikajänteellä näille sairaaloille, jotka eivät saa tätä laajan päivystyksen statusta?

17.26 Mats Nylund r: Värderade talman, arvoisa puhemies! Arvostan, että ministeri Rehula on paikalla kuuntelemassa meidän keskusteluamme ja vastaamassa meidän kysymyksiimme.

Under mina tio år i Finlands riksdag har jag sett både bättre och sämre lagförslag och jag har också hunnit möta olika slags gensvar och reaktioner från ansvariga ministrar. Lagen som lämnar Vasa utan fulljour hör ändå till de mer ologiska och irrationella, och det är naturligtvis inte enbart minister Rehulas ansvar utan det är hela regeringens ansvar.

Befolkningsutvecklingen talar för att Vasa borde få fulljour. Vasaregionen är ett av de starkaste växande ekonomiska centra i hela landet. Ekonomin i själva sjukvården talar för att Vasa borde få fulljour. Vasa centralsjukhus hör till de effektivaste i landet. Medborgarnas grundlagsenliga rätt till vård på sitt modersmål talar för att Vasa borde få fulljour. Det tryggas bäst i Vasa enligt riksdagens grundlagsutskott.

Arvoisa puhemies! Väestönkehitys puhuu Vaasan laajan ympärivuorokautisen päivystyksen puolesta. Vaasan seutu on yksi vahvimmin kasvavista talouskeskuksista koko maassa. Itse sairaanhoidon talous puhuu Vaasalle annettavan laajan ympärivuorokautisen päivystyksen puolesta. Vaasan keskussairaala kuuluu maan tehokkaimpiin. Kansalaisten perustuslain mukainen oikeus saada hoito omalla äidinkielellään puhuu Vaasalle annettavan laajan ympärivuorokautisen päivystyksen puolesta. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan mukaan tämä oikeus turvataan parhaiten Vaasassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

Se, mikä ei puolla Vaasan laajaa päivystystä ja mikä ilmeisesti on ollut aika ratkaiseva asia, on keskustan, kokoomuksen ja perussuomalaisten heikko äänestäjätuki Pohjanmaan maakunnissa. Toinen asia, joka ei puolla Vaasan laajaa päivystystä, on puhdas arvovalta. Syksyn 2015 niin kutsutun minihallituskriisin aikana Sipilän hallitus päätti, että laajaa ympärivuorokautista päivystystä tarjoaa jatkossa ainoastaan 12 sairaalaa, ei useampi eikä harvempi. 12 on keskustan ja kokoomuksen välinen kompromissi, kun keskusta vaati 18:aa sairaalaa tai yhtä monta kuin on maakuntiakin ja kokoomus vaati 5:tä eli yhtä monta kuin on erva-alueita. 12 on siis poliittinen kompromissi, jossa on enemmänkin kyse vahvasta symbolisesta arvosta eikä niinkään käytännöllisestä ratkaisusta.

Kollegat ovat esittäneet tärkeitä kysymyksiä, ja liityn itsekin kysyjien joukkoon. Toivon, että eduskunta hyväksyy kansalaisaloitteen. — Kiitos. [Timo Heinonen: Ei kokoomuskaan viittä päivystyssairaalaa aja tietenkään!]

17.30 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Aloitteessa vaaditaan Vaasan sairaalaa laajan päivystyksen sairaalaksi. Mielestäni perusteena käytetyt kielelliset oikeudet kuitenkin eivät kestä nyt tässä loogista tarkastelua. Sen takiahan meillä opiskellaan kautta maan ruotsia, että ruotsinkielisten oikeudet toteutuisivat koko maassa. Sehän on laajan kaksikielisyyden peruste. Eikö tällä opiskelulla nyt sitten olekaan mitään merkitystä? Jos Vaasan suunnalla pelätään, että kaikkia ruotsin kielen murteita ei ymmärretä Seinäjoella, niin voin lohduttaa, että ei siellä ymmärretä Savon ja Karjalankaan murteita välttämättä. Ja se, että pieniä kieliongelmiä voisi tullakin, on tässä maassa arkipäivää: meillä itärajalla on pitkään ollut virolaisia ja venäläisiä lääkäreitä palvelemassa, ja siinä se kielimuuri voi olla ihan todellinenkin. Tuskin tilanne Seinäjoella ihan niin pahaksi yltyisi.

Lisäksi haluan kysyä, kun nyt tässä aloitteessa puhutaan pelkästään Vaasasta ja tässä keskustelussa käydään pelkästään Vaasaa läpi ja uudistushan jättää monta muutakin kaupunkia tässä maassa ilman laajan päivystyksen sairaalaa, esimerkiksi Kotkan, Kouvolan, Mikkelin ja Savonlinnan: ovatko niiden asukkaat ja heidän palvelunsa nyt sitten Vaasaa vähempiarvoisia? Kuitenkin mainituissa keskuksissa on väestöä enemmän kuin Vaasassa, ainakin jos puhutaan Kouvolan tapauksesta.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt näyttää olevan debatin tarvetta.

17.31 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edellisen puhujan olisi syytä perehtyä perustuslakivaliokunnan lausuntoon ja olisi myös syytä perehtyä ylipäänsä meidän perustuslakiin ja kielellisiin oikeuksiin. Silloin tämmöisiä kysymyksiä ei tarvitsisi tässä esittää. Kyse on nyt siitä, että meillä on samat perusoikeudet koko maassa riippumatta siitä, asummeko me Vaasassa vai Pietarsaareissa vai Kouvolaissa vai Kotkassa, ja nyt pitäisi hakea sellainen ratkaisu, että myös nämä kielelliset oikeudet toteutuvat yhdenmukaisesti ja yhdenvertaisesti koko maassa. Tähän liittyen perustuslakivaliokunta on todennut, että tässä tapauksessa olisi paras ratkaisu, että sekä Vaasa että Seinäjoki saisivat laajan päivystyksen. Myös presidentti Niinistö on, niin kuin täällä puheenvuorossa aikaisemmin tuli esille, todennut itse pöytäkirjan merkinnässä, että palveluita on käytännössä myös pystyttävä antamaan sekä ruotsiksi että suomeksi Seinäjoella.

Puhemies! Nyt olisi korkea aika saada kuunnella myös, mitä ministeri Rehula ajattelee. Antaako ministeri Rehula nyt meille vastauksia näihin kysymyksiin?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

17.32 **Aino-Kaisa Pekonen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä asiahan oli meillä käsitellyssä sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnassa, kun näistä päivystysasetuksista päätettiin. Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ei ollut siinä mietinnössään yksimielinen. Tämä asia on nyt tullut uudelleen meille käsiteltäväksi kansalaisaloitteen muodossa, ja mielestäni tämä viesti pitää ottaa erittäin vakavasti. Aloite on kerännyt 50 000 nimeä muutamassa viikossa, ja se on mielestäni aika kova juttu. Tämä on vahva viesti Vaasan seudulta nimenomaan näistä kielellisistä perusoikeuksista. Toivon, että tätä asiaa nyt kuitenkin asiallisesti täällä eduskunnassa käsitellään ja myöhemmin vielä valiokunnassa, kunhan sieltä ruuhkaa saadaan vähän purettua. Ministeriltä olisin kysynyt: näettekö minkäänlaista mahdollisuutta palauttaa Vaasaan laajan päivystyksen sairaala, kun päätös on jo kertaalleen tehty?

17.33 **Joakim Strand r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kollega Mäkelä mainitsi Kotkan ja Mikkelin. Sehän on hallituksen päätös jättää ne ulkopuolelle. Turha tänne päin vilkuilla siitä.

Tässä kun katsoo Sitran selvitystä 12 alueen vaihtoehdosta ennustetun väestön 2025 mukaisessa suuruusjärjestyksessä: Helsinki, Tampere, Turku, Oulu, Vaasa — viidennellä sijalla Vaasa. Eikö, ministeri Rehula, kannattaisi palveluita kehittää siellä, missä on ihmisiä, missä on yrityksiä ja missä väestö kasvaa? Onko mitään järkeä kieltää sellaista seutua kehittämästä omaa erikoissairaanhoidoitaan samalla, kun kilpaillaan globaaleilla markkinoilla? Nyt ollaan puhuttu tänäänkin Pariisin ilmastopöytäkirjasta, ollaan puhuttu Suomen kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta. Meillä on Pohjois-Euroopan, Pohjoismaiden johtava energiategnologiaklusteri Suomessa ja Vaasassa. Siihen ekosysteemiin kuuluu kehittyvä keskussairaala. Sen kehittämisen kieltämisessä ei ole mitään järkeä, vai onko?

17.34 **Susanna Koski kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuen toki edelleen varauksetta ajatusta Vaasan keskussairaalan saamisesta osaksi laajan päivystyksen statuksen keskussairaaloja.

Näistä kansalaisaloitteista: Perustuslain mukaanhan ne on osoitettu eduskunnalle, ei hallitukselle, eli sikäli se on ihan eduskunnan keskusteltavissa ja käsiteltävissä, miten siihen suhtaudutaan. Se ei ole hallituksen nimenomaisessa rootelissa.

Vaasassa on paljon esimerkillisiä, erinomaisia asioita. Elinvoimaisen elinkeinoelämän lisäksi Vaasassa on myös rannikon tervein väestö. Tämä fakta asettaa tietysti omat haasteensa tähän, mutta sellainen arvostelu ja kritiikki, joka sanoo, että hallitus nonsaleeraa Vaasan seutua tai että sinne ei panostettaisi, on täysin katteetonta. Vaasan keskussairaalan kiinteistöillä on vastikään investoitu sote-taloon 130 miljoonaa, ja siihen on annettu investointilupa. Eli käytännön asiat puhuvat kaikesta muusta kuin pysähtyneisyyden ajasta. Myöskin Auvo Rauhala on todennut, että Vaasan keskussairaalan tulevaisuus on pitkälti meidän omissa käsissämme, [Puhemies koputtaa] siinä, mihin itse ryhdymme.

17.36 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! 67 000 ihmisen allekirjoittama kansalaisaloite, kun allekirjoitukset tulevat vielä poikkeuksellisesti yhdeltä seudulta yhden kaupungin ympäriltä, on tietysti erittäin vakava viesti meille kansanedustajille ja myös maan hallitukselle. Todellinen huoli ja murhe ja pelko on nyt tällä hetkellä Vaasan seudulla ja Rannikko-Pohjanmaalla ihmisten sote-palveluista, ja kuitenkin ainakin itse olen ymmärtänyt kaikista selvityksistä, joita olen lukenut, että pääosin säilyy Vaasassa nykyisenkaltainen päivystys ja ilmeisesti leikkaustoiminta voi jopa jonkin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

verran lisääntyä tämän uudistuksen myötä Vaasan keskussairaалassa. Tästä olisi mielenkiintoista kuulla kommentteja ministeri Rehulalta. Meidän varmaan selko-suomen kielellä täytyy tämä muutenkin käydä nyt läpi vielä kerran vaasalaisille.

Olen kuitenkin vähän ymmärtänyt, että nyt kaikkien sairaaloitten pitäisi tehdä yhteistyötä, ja juuri tämä erva-alueyhteistyö, yliopistosairaala-alueyhteistyö Turun yliopistosairaalan ympärillä on se oleellinen paikka, missä Vaasan keskussairaala puolustetaan. [Puhemies koputtaa] Voisiko ministeri kertoa vähän näistä neuvotteluista ja yhteistyövelvoitteista?

17.37 Maria Tolppanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Jag är jätteglad att svenskatalande kollegor har pratat svenska just nu här.

Tämä vain on ikävää, että täällä on niin vähän suomenkielisiä ihmisiä, mutta ne, jotka ovat paikalla, niin pankkaapas käsi sydämelle: kuka teistä ymmärsi kaiken sen, mitä he sanoivat, ilman että saitte siihen käännöstä? Ette varmasti ymmärtäneet kaikkea, olen täysin varma, koska minä puhun sentään jonninmoista ruottia ja minäkään en ihan kaikkia sanoja sieltä saanut läpi, että mitä ne nyt oikeasti ovat. Ja sama asia koskee myöskin silloin, kun ihminen on sairas. Täällä myös sanottiin se, mitä Vaasaan on satsattu. Vaasaan on todellakin satsattu paljon, ja se on hyvä asia. Eivätkö nämä satsaukset kannattaisi nyt käyttää hyödyksi?

Ministeri Rehula, minä haluaisin kysyä teiltä: Kuinka paljon se nyt sitten säästää, että Vaasassa ei ole laajaa päivystystä? Tai kuinka paljon enemmän se maksaisi, jos Vaasassa olisi se laaja päivystys? Nythän tämä uudistus kai on tehty myöskin sen takia, että sen pitäisi säästää, tuoda säästöjä. Paljonko tästä tulee säästöjä? Ja lasketaan siihen mukaan se, mitä se lisää kuluja Seinäjoelle.

17.38 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Mäkelä tässä kyseli sitä, minkä takia halutaan laittaa ihmisiä eriarvoiseen asemaan, ja hän viittasi siten muutamiin paikkakuntiin, muun muassa Kotka oli yksi niistä. Sanon niin kuin eräs kollega tässä: kannattaa kysyä hallituksen sisältä, koska jos minä muistan, miten tämä prosessi oikeasti meni hallituksen sisällä — kun me seurasimme ulkopuolelta tätä koko sote-asiaa ja päivystysasiakeskustelua — niin muistaakseni keskusta ajoi alun alkaen, että 18 sairaalan ympärille olisi rakennettu sote-palveluja ja myöskin laajaa päivystystä, kun taas kokoomus halusi rakentaa ne 5 yliopistosairaalan pohjalta. [Eduskunnasta: Ei pidä paikkaansa!] Perussuomalaisen kantaa en kuullut siinä vaiheessa. Tällaista tietoa olemme saaneet median kautta ja olemme kuulleet myöskin hyvin luotettavilta lähteiltä, että näin olisi se alkuperäinen suunnitelma ollut.

17.39 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse en kuulu millään tavalla soten asiantuntijoihin, mutta sen tiedän, että ei kokoomus ole missään vaiheessa 5 sairaalaan ollut tätä päivystystä keskittämässä, ei tietenkään. Nyt tässä ansiokkaasti halutaan sekoittaa. Kun jo aiemmin edustaja Nylund puhui tässä asiassa itse asiassa sote-alueiden määrästä, niin siitä on käyty keskustelua. THL esitti silloin, että me pärjäisimme 4—5 alueella. Aika laajasti asiantuntijat olivat sitä mieltä, että 5 tai 12 sote-alueita riittäisi. Mutta se pitää nyt irrottaa tästä asiasta. Minun mielestäni ei ole lainkaan reilua eikä rehellistä täällä antaa ymmärtää, että kokoomus olisi ajanut laajaa päivystystä 5 sairaalaan — ei.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

Ja nyt kun tämä aloite on käsittelyssä, kansalaisaloite pitää käsitellä huolella ja perusteellisesti. Ja uskon, että kaikilta näiltä alueilta, mistä laaja päivystys on poistumassa, [Puhemies koputtaa] löytyy 50 000 ihmistä allekirjoittamaan kansalaisaloitteen, ja voimme käsitellä myös ne sitten.

17.40 **Veronica Rehn-Kivi r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Riksdagen har efter omröstning beslutat att Vasas fulljoursjukhus finns i Seinäjoki. Detta trots att både sakkunniga, justitiekanslern och grundlagsutskottet ansett att Vasa centralsjukhus har bättre förutsättningar att betjäna de österbottniska invånarna både med tanke på vård på sitt eget modersmål och med tanke på kortare och tryggare avstånd till vården.

Seinäjoen keskussairaalan johtaja myös omassa lausunnossaan on pitänyt palvelujen ja hoidon antamista ruotsin kielellä suurena haasteena. Lisäresurssien tarve on suuri sekä henkilöstön että kielikoulutustarpeen osalta. Ainoa järkevä ratkaisu ongelman poistamiseksi on siis, että Vaasan keskussairaallalle annetaan laajan päivystyssairaalan status. Tämä ratkaisu ei selvitysten mukaan myöskään lisäisi kustannuksia. Kysynkin sen takia: Mikä on se suurin este, että Vaasaa ei voitaisi lisätä laajan päivystyksen sairaaloitten joukkoon, 12+1? Onko ainoa este se, että hallitus oli jo ennakkoon päättänyt, että [Puhemies koputtaa] enempää kuin 12 sairaalaa ei ole?

17.42 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! För en vecka sedan diskuterade vi här regeringens klimat- och energipolitiska strategi. Vasa knyter an till den här strategin såtillvida att Vasa är den nordiska stad som har det högsta kolhandavtrycket, det vill säga den enskilda region som mest inverkar på att sänka koldioxidutsläppen globalt. Det här är en region man ska ta hand om. Det är inte en region vars konkurrenskraft man medvetet ska försämra.

Arvoisa puhemies! Tässä koko keskustelussa on hämmentänyt se, että tätä päätöstä jättää Vaasa pois näitten 12:n joukosta ei ole haluttu perustella millään tavalla. Tilanteessa, jossa THL on sitä mieltä, että sen kuuluisi olla niitten joukossa; jossa Sitra on sitä mieltä, että sen kuuluisi olla niitten joukossa; jossa Seinäjoen sairaalan johtaja on sitä mieltä, että Vaasan tulisi olla yksi näistä 12+1:stä, sitä ei haluta perustella. Viitataan ainoastaan lukuun 12 ja siihen, että näin on päätetty. [Puhemies koputtaa] Saisimmeko tässä keskustelussa perusteita tälle? Tai ellei niitä painavia perusteita ole, voisitteko harkita päätöstänne uudelleen?

17.43 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen itse melko suomenkielinen — ymmärrän ruotsia jonkun verran ja puhunkin sitä pienesti ja tulen sieltä kovin suomenkielisestä Pohjois-Karjalasta — mutta siitä huolimatta puhun ehdottomasti tämän kansalaisaloitteen puolesta. Ja nimenomaan käytän tämän puheenvuoron sairaanhoitajana, sillä erityisesti sairaana ollessaan ihmisen on voitava kertoa asioista omalla äidinkielellään. Sairaana ollessasi olet kaikkein haavoittuvimmillasi, ja siksi juuri silloin tarvitaan ihmistä, jonka kanssa voi puhua omana itsenään miettimättä, muistatko sanoja ja hallitsetko kielioppia tai jotain muuta. Se pelkkä arkikielen hallinta ei silloin riitä. Ja jos minä ajattelen Joensuuta, niin kyllä sielläkin ruotsin kieltä puhuvia on, mutta ei voi olla oma itsensä siinä kommunikaatiossa silloin, jos ei ole sitä samaa kieltä puhuvaa hoitajaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

sillä potilaalla. Kysymys on oikeasti ihmisoikeuksista, ja kysymys on myöskin [Puhemies koputtaa] perustuslain toteutumisesta.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä tähän debattiin seuraavat vastauspuheenvuorot: Strand, Östman, Koski ja Mäkelä, Jani. Sen jälkeen sitten puhujalistaan, ja sitten mahdollisesti käymme debattia lisää.

17.44 **Joakim Strand r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaasassa asuu neljä kertaa enemmän ihmisiä per neliökilometri kuin Seinäjoella, ja heistä 70 prosenttia on suomenkielisiä. Tässä puhutaan paljon ruotsin kielestä, mutta on siellä per neliökilometri enemmän myös suomenkielisiä ihmisiä, joitten palvelut tulee taata ja jotka ovat osa sitä Pohjolan energiapääkaupunkia, äärimmäisen tärkeä osa sitä. Haluaisin vielä mainita laadun ja potilasturvallisuuden. Erityisesti näissä ollaan maan parhaita. Kenen potilasturvallisuus tässä maassa paranee sillä, että Vaasa jätetään tämän listan ulkopuolelle? Siihen haluaisin vastauksen.

17.45 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen kiinnitti huomiota tähän, kun sanoin, että kokoomus ei ole koskaan ollut sen linjan kannalla, että tämä päivystysasia olisi pelkästään viiden sairaalan varassa. Siinä hän oli ihan oikeassa, muistin väärin. Se oli todella niin, että kokoomuksen ensimmäinen tahtotila taisi olla, että he olisivat rakentaneet sote-uudistuksen viiden yliopistosairaalan lähtökohdista, mutta sehän on, niin kuin tiedämme, muuttunut matkan varrella.

17.45 **Susanna Koski kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En malta olla mainitsematta, että Seinäjoen keskussairaalassa kävi viime vuonna 19 ruotsinkielistä Vaasan sairaanhoitopiirin potilasta, lähinnä pikkuhaavojen takia. Vaasan keskussairaala ei lähetä tai tule lähettämään potilaita Seinäjoelle omasta päivystyksestään ainakaan niillä tiedoilla, mitä edustajilla on tällä hetkellä käytettävissä ministeriön taholta tai keskussairaalaan itsessään.

Pohjanmaan liitto on myöskin ilmoittanut hakevansa pilottia sote-palveluiden valinnanvapauden toteuttamisesta. Olisin nyt halunnut kuulla myös seudun ja erityisesti RKP:n edustajilta, jotka, sikäli kuin alueen ihmisetkin, ovat aidosti huolissaan tästä kaksikielisyydestä ja sote-palvelujen saatavuudesta ja olemassaolosta ja niitten tulevaisuudesta, millaiset edellytykset Vaasan seudulla nyt todellisuudessa on vastata tähän pilottihankkeeseen ja sen tavoittelemiseen.

17.47 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyn koskien tätä aloitetta, koska nyt käydään keskustelua aloitteesta eikä hallituksen päätöksistä tai eduskunnan päätöksistä. Aloitteessa nimenomaan korostetaan Vaasaa, ei näitä muita kaupunkeja. Siksi on lupa kysyä, miksi korostetaan Vaasaa.

Nyt jos tehdään kompromissi, jossa sijoitetaan Suomen kartalle 12 laajan päivystyksen sairaalaa, se kartta näyttää erilaiselta kuin semmoinen kartta, jossa on 18 sairaalaa. Henkilökohtaisesti minulle olisi sopinut myös 18 sairaalaa, mutta nyt kuitenkin kun eduskunta on jo tehnyt demokraattisesti äänestäen päätöksen näistä sairaaloista, niin onko mielestänne mielekäästä avata nyt jokainen eri alue erikseen tässä salissa kansalaisaloitteella? Lähteekö

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

nyt RKP ajamaan sellaista kansalaisaloitetta, jolla avataan kysymys esimerkiksi Kouvolan laajan päivystyksen sairaalasta?

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Sitten menemme puhujalistaan.

17.47 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tänään käsittelemme kansalaisaloitetta Vaasan keskussairaalan statuksesta, ja me teemme monella tavalla tänään poliittista ja oikeushistoriaa. Varmaan koskaan aikaisemmin — tietysti kansalaisaloitteita ei monta vuotta ole ollutkaan — ei ole käsitelty kansalaisaloitetta, joka olisi käytännössä yhden alueen paikallinen kysymys, joka on nyt tullut tänne eduskunnan käsittelyyn. Mutta kyllä 67 000 allekirjoitusta on viesti siitä, että pelkoa ja huolta on nyt paljon Rannikko-Pohjanmaalla ja Vaasan seudulla siitä, miten erikoissairaanhoidon kehittyminen ja mikä Vaasan keskussairaalan tulevaisuus on jatkossa.

Tämä keskustelu on varmaan sen takia arvokas, ja on erittäin arvokasta — ja yhdyin myös aikaisempiin kiitoksiin siitä, että ministeri Rehula on paikalla — että voidaan nyt vielä kerran selkosuomella käydä se läpi, että päivystys ei ole lähtemässä Vaasasta mihinkään ja Vaasan keskussairaala tulee olemaan kova osaamisyksikkö erikoissairaanhoidossa jatkossakin. Leikkaustoimintaakin saamieni tietojen mukaan siellä tulee olemaan edelleenkin, ja se voi jopa lisääntyä.

Mutta, herra puhemies, eniten kannan pohjalaisena, Vaasan vaalipiirin kansanedustajana huolta siitä, että tämä keskustelu päivystyssairaaloista on jälleen kerran repimässä meidän maakuntaa ja meidän lakeutta kahtia. Valitettavasti suuresti arvostamani edustaja Strandin puheenvuorossa kaikuivat jälleen kerran nämä Vaasan ja Seinäjoen vastakkainasettelupuheet, mitkä kyllä, rohkenen sanoa, ovat aika vanhoillisia ja paluuta jonkeinkin parinkymmenen, kolmenkymmenen vuoden taakse. Vaasan ja Seinäjoen keskussairaaloitten täytyy tehdä yhteistyötä. Ne tekevät sitä jo nytkin. Potilaita käy Manner-, Etelä-Pohjanmaalta, sisämaasta hoidossa Vaasassa, he pitävät siitä hoidosta, ja varmasti liikennettä voi olla myös Seinäjoellekin päin. Toivon, että nyt ei tunnekuohussa ja tulevaisuuden pelossa ruveta vetämään mitään aitaa. Me tarvitsemme toisiamme [Puhemies koputtaa] energia-tekniologiassa, matkailussa ja myös sairaaloissa.

17.50 Anders Adlercreutz r: Arvoisa puhemies, värderade talman! Joku voisi ajatella, että tässä keskustellaan pelkästä kansalaisaloitteesta, pelkästä sairaalasta, että tässä keskustellaan pelkästä oikeudesta tasavertaiseen hoitoon, että tässä keskustellaan pelkästään siitä, että jokaisella suomalaisella tulisi olla mahdollisimman tasavertaiset palvelut. Kyllä me keskustelemme siitäkin, mutta myös vielä isommasta kysymyksestä. Miten me pääsimme siihen pisteeseen, että perustuslakia ei nähdä turvana vaan haittana? Näin monet hallituspuolueen edustajat ovat tuoneet esille, eivät tosin tänään tässä salissa, siitä olen iloinen. Miten pääsimme siihen pisteeseen, että perustuslailliset oikeudet ovat se sekundäärinen huoli, että perustuslailliset oikeudet ovat jotain, jota tarkistetaan sen jälkeen, kun poliittiset tavoitteet on saavutettu?

Arvoisa puhemies! Ministeri Sipilän johdolla hallitus on tässä suhteessa poikennut aivan perustavaa laatua olevasta periaatteesta, ja se on tämän asian pihvi. Se on se asia, minä takia kaikkien tulisi olla huolestuneita tästä linjauksesta, myös kokoomuksen ja keskustan kansanedustajien. Päivystysuudistuksen osalta se tarkoitti, että osa kansasta on huolissaan tulevaisuudestaan, koska se näkee tämän linjanvedon enteena muista tulevaisuuden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

linjanvedoista. Huomenna se saattaa tarkoittaa jotain muuta. Isoja periaatteita ei tule muuttaa kevyin perustein, ja muiksi kuin kevyiksi perusteita ei voi arvioida, jos niitä ei edes halua esittää — jos hallituspuolueiden edustajat eivät edes vaivaudu niitä esittämään. Jos ainut peruste on se, että näin päätettiin, lukumäärä on 12, sitä ei muuteta, tai että emme ehkineet tutkia, niin silloin aikaisemmin kiveen hakattujen periaatteiden muuttaminen on tehty kovin kevyin perustein. Asiantuntemukseen kannattaa luottaa. Sitra on todennut, että hallituksen linja ei tässä kysymyksessä ole perusteltu. THL:n mittaukset osoittavat, että Vaasan keskussairaala on maan kolmen parhaan sairaalan joukossa usealla mittarilla mitattuna.

Hallituksen ilmasto- ja energiapoliittinen selonteko mielessä on todettava, että Vaasalla on Pohjoismaiden suurin hiilikädenjälki eli sillä on suurin positiivinen vaikutus päästöjen vähentämiseen maailmanlaajuisesti kaikista pohjoismaisista kaupungeista. Tätä kilpailuetua halutaan nyt ehdoin tahdoin heikentää — ilman perusteluja.

Värderade talman! Det här är inte fråga bara om vård, eller bara om rätten att bli förstådd. Det är fråga om en större princip. Den, att politik är någonting som är sekundärt i förhållande till de grundlagsenliga rättigheterna. Den principen att man när det finns jämlika alternativ ser det som självklart att det som ger jämlik service åt alla är det man ska välja. Nu valde man ett annat alternativ, nu frångick man en stor princip. I dag betyder det det att ett barn i vårt land i framtiden kanske inte blir förstådd på akutavdelningen. I morgon kan det betyda något annat. Men det går att korrigera.

Arvoisa ministeri! Kaikesta ei voi olla samaa mieltä. Kaikki päätökset eivät tyydytä kaikkia, mutta kun tehdään päätös, josta seuraa perustuslaillisia haasteita, josta seuraa tuntuva palveluiden heikennys osalle kansalaisista, josta tasavallan presidentti Niinistö on huolissaan, niin se pitää ainakin perustella kunnolla. Ja ellei hyviä perusteluja ole, se tulee korjata. Nyt se olisi mahdollista. Sitä tukee perustuslaki, sitä tukevat asiantuntijalausunnat, eikä se edes nostaisi kustannuksia Tuomas Pöystin mukaan. Se osoittaisi myös, että hallitus ottaa tehtävänsä vakavasti.

17.54 Joakim Strand r: Arvoisa puhemies! Kollega Kurvinen tuossa äsken viittasi minuun. Sanoin edellisessä puheenvuorossa, että Vaasassa on neljä kertaa enemmän ihmisiä per neliökilometri kuin Seinäjoella. Ei se ole mitään vanhanaikaista aitojen rakentamista, se on fakta, sen voi tsiigata vaikka Wikipediasta. Silloin syntyy näitä rajoja, jos poliittiset lehmänkaupat ja todellisuus ja substanssi ovat liian kaukana toisistaan. Minä olen ensimmäinen edesauttamaan sitä uutta yhteistyötä, missä kimpassa mennään kaikki pohjalaismaakunnat maailmalle. Se on päivänselvä asia. Mutta kyllä substanssillakin pitää olla joku merkitys, ja se on juuri se, mihin ihmiset tässä ovatkin reagoineet, että on ollut niin hämärä tämä koko prosessi.

Det är det folk har reagerat på, att man inte har tagit fakta i beaktande. Det är det som är det allra värsta.

70 000 ihmistä tuolla vastaa yli puolta miljoonaa ihmistä täällä pääkaupunkiseudulla. Voi vain miettiä, mimmoinen meteli täällä silloin olisi ollut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

17.55 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oli erittäin hienoa kuulla, että edustaja Strand, joka toimii myös Vaasan kaupunginvaltuuston puheenjohtajana, toistaiseksi on edelleen sitä mieltä, että ei pidä ruveta laittamaan Vaasaa ja Seinäjokea vastakkain ylipäänsä missään elinkeinoelämän tai yhteiskunnan kehittämisessä. Se vain kuulosti siltä, kuulosti vähän ikävältä.

Tietysti meillä kaikilla täällä salissa keskustelevilla on myös vastuu siitä, että ihmisiä, jotka tarvitsevat erikoissairaanhoidon, jotka ovat erittäin sairaita, ei myöskään pelotella — ei luoda sellaista kuvaa, että sairaala on loppumassa tai päivystys on loppumassa. Siinä meillä on varmasti edustaja Strandin kanssa, kun molemmat edustamme samaa aluetta ja samaa vaalipiiriä, yhdessä töitä, että turhat pelot eivät leviä, koska kyllä tämä allekirjoitusmäärä vähän siittäkin kertoo, että ehkä väärää tietoa on liikkunut jonkun verran Vaasan seudulla.

17.56 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Melkein 70 000 ihmistä ei ole varmaankaan kuullut väärää tietoa, kun he ovat todenneet sen, että eduskunta on päättänyt, että Vaasassa ei olisi laajaa päivystystä tulevaisuudessa. Sen takia tämä kansalaisaloite on tehty, ja sen takia nämä ihmiset nyt myös odottavat, mitä tänä päivänä ministeri Rehula vastaa näihin kysymyksiin. Edelleen, me emme ole vielä saaneet yhtään vastausta. En tiedä, onko ministeri edes ajatellut, että hän vastaa näihin kysymyksiin, mutta olisi suotavaa, että vastaisitte jotain. Toivon, arvoisa puhemies, että myös ministeri pitäisi puheenvuoron.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Jatkamme puhujalistaa.

17.57 **Maria Tolppanen sd:** Arvoisa puhemies! Olemme tässä keskustelussa kuulleet sekä keskustapuolueen että kokoomuksen taholta, että mikään ei Vaasan osalta muutu. Mikään ei muutu, siellä jopa leikkaustoiminta lisääntyy, [Antti Kurvinen: Muuttuu, se saattaa parantua!] kun tehdään tällainen tilanne. Saamme varautua siihen, että muuttuu. Nyt minä haluaisin tietää, mikä muuttuu. Olen aikaisemmin kuullut, että sieltä vähenevät tietyt leikkaustoiminnot ja sieltä keskitetään toimintoja muualle. Minulle on ministerin suulla sanottu, ettei tarvitse olla huolissaan, kun sanoin, että kirurgia on aina sairaalan sydän ja jos ei Vaasan keskussairaalassa ole muuta kuin päiväkirurgiaa, luomenpoistoa ja muuta vastaavaa, niin eihän sinne silloin kirurgeja tule. Ministeri Rehula vastasi minulle silloin, että kyllä sinne tulee, kyllä niille kirurgeille järkevää tekemistä päiviksi löydetään. Minä en usko, että tämän maan hyvät kirurgit tulevat johonkin sairaalaan, missä ruvetaan etsimään heille töitä, millä heitä saataisiin pidettyä siellä. Kyllähän he menevät niihin paikkoihin, missä on haasteita heidän kyvyilleen jo valmiiksi olemassa.

Mikä on tämä tarve sitten pudottaa Vaasan status alemmas kuin Seinäjoen status? Me emme halua statusta Seinäjoelta pois, vaan me haluamme saman statuksen. Miksi me haluamme? Sen takia, että kyse on tietysti resursseista, kyse on rahasta, kyse on siitä, että on mahdollisuus toimia kunnolla. Sen takia me haluamme myöskin Vaasaan ja laajalle ruotsinkieliselle Pohjanmaalle tämän laajan päivystyksen. Ja korostan sitä, että me emme tarvitse sitä pelkästään ruotsinkielisten takia, me tarvitsemme sitä myös suomenkielisten takia. Meillä on enemmistö Vaasan kaupungissa kuitenkin suomenkielisiä, ja koko laajalla ruotsinkielisellä Pohjanmaalla meitä suomenkielisiä on 46 prosenttia, eli kyllä meitäkin aikamoinen määrä siellä on.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

Me tarvitsemme oman sairaalan, me tarvitsemme toimivan sairaalan, ja on todella ikävää, jos hyvä sairaala halutaan tappaa ja lopettaa.

17.59 Susanna Koski kok: Arvoisa puhemies! On hyvä kuulla, että nyt on yhtenäinen näkemys siitä, että asiantuntijalausunnat ovat arvostettavia ja asiantuntevia.

Kuitenkin huomioni tästä laajasta statuksesta: Se ei ole mikään sellainen pelastettava tai palautettavissa oleva asia, vaan se on kokonaan uusi määritelmä, mikä liittyy tähän terveydenhuoltolain uudistukseen. Joka tapauksessa edellisessä lähete keskustelussa, kun käytiin läpi tätä terveydenhuoltolain uudistusta, tehtiin eroa ja selkoa 43 §:n sanamuodoista siitä, mitä on tehtävä ja mistä on sovittava, ja nämä kirjaukset ovat velvoittavia ja tarkoittavat ennen kaikkea erä-alueella ja sen sisällä tehtävää työnjakoa ja vastuunjakoa, joka koskee järjestämissopimusta. Kuitenkin nyt on onneksi todettava se, että mikäli Vaasan sairaanhoitopiiri yhä osoittaa ponnettomuuttaan jatkossakin siinä, ettei selkeää yhteistyötä päästä sopimaan omalla erä-alueella, niin pykälään on myös kirjattu se, että mikäli järjestämissopimus ei täytä lain vaatimuksia tai siitä aiheutuu jotain muuta haittaa, joka ei ole lain tarkoittamaa, niin valtioneuvostolla on mahdollisuus määrätä sen sopimuksen sisällöstä.

Eli tämän lakiuudistuksen puitteissa Vaasan sairaanhoitopiirillä, aivan kuten muillakin alueilla tässä maassa, tämän sote-uudistuksen myötä on mahdollisuus oman erä-alueensa puitteissa ja sisällä määrätä siitä työnjaosta ja vastuusta, jonka itselleen halajaa, ja siihen on lain mukaan turvattava resurssit, ja aivan itsestään selvästi tähän kuuluvat myös ne resurssit, [Puhemies koputtaa] jotka liittyvät kielellisten oikeuksien turvaamiseen. Valinnanvapaus koskettaa koko maan aluetta ja erikoissairaanhoitoa, [Puhemies koputtaa] että ihmiset ovat vapaita liikkumaan aivan minne haluavat ja hoidon piiriin pääsemään.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt olisi aika siirtyä tänne puhujapöytäntöön, mikäli edustaja jatkaa. — Näköjään ei jatka.

Edustaja Strand, te pyysitte vastauspuheenvuoron ja te pyysitte yhtä aikaa myöskin varsinaisen puheenvuoron. Mikä teidän valintanne on? (Joakim Strand: Voin ottaa varsinaisen, jos ministeri haluaa mieluummin vastata!)

18.02 Anna-Maja Henriksson r: Värderade talman! Vi har nu debatterat här i en timme. Minister Rehula har hört alla våra frågor, han har nog varit tålmodig och lyssnat. Nu skulle det vara dags att också svara på frågorna. Jag tror att vi har ställt alla de frågor vi har. Närmare 70 000 människor väntar på någon typ av svar. Man vill veta varför Vasa inte finns med bland de här 12 fulljournsjukhusen, man vill veta orsaken. Jag tycker att det är berättigat att ge dem också ett svar, också här i dag.

Sedan hoppas jag att riksdagen tar det här medborgarinitiativet på allvar, ventilerar och diskuterar det i utskotten. Och det allra bästa skulle ha varit att man skulle ha gått in för en reform där landskapen själva får möjlighet att bestämma om hur bred jour man ska ha. Men det är ett beslut som är i regeringens händer, och den reformen ligger för tillfället här i riksdagen.

Arvoisa puhemies! Tässä on jo esitetty niin monta kysymystä, että olisi kiva, jos ministeri myös vastaisi niihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

18.04 **Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula:** Arvoisa herra puhemies! Vaasassa on jatkossakin monen erityisalan päivystävä sairaala. Vaasasta tarvitsee lähteä päivystyspalvelujen perään toivottavasti yhtä vähän kuin tänä päivänä. Ne yksittäiset, kymmenet tapaukset, tilanteet, joita Vaasassa ei pystytä hoitamaan, sitten hoidetaan jossakin muussa sairaalassa, näiltä osin pääosin yliopistollisessa sairaalassa. Pohjanmaalla on itse haluttu tukeutua Turun ervaan. Eiväthän väitteet siitä, että automaattisesti ihminen tilanteessa, jossa tarvitaan kiireellistä hoitoa, jota Vaasassa ei pystytä antamaan, vietäisiin joko maanteitse tai muulla tavalla Turkuun, pidä paikkaansa, kun osa tuodaan esimerkiksi Helsinkiin.

Toisekseen en ole koskaan sanonut enkä sano, että Vaasan sairaala jäisi nykyiselleen. Täällä on esitetty sellainenkin väite. En ole sanonut enkä sano, semminkin kun olen sanonut useita kertoja, että yksikään tämän maan nykyisistä keskussairaaloista ei jää ennalleen. Aivan olennainen asia on se, millaisen yhteisen tekemisen meidän suomalaiset sairaalamme aikaansaavat lähikuukausina. Miksi lähikuukausina? Siksi, että valmistelussa on eri sairaaloiden välinen työnjako, ja lähivuosina liittyen siihen, että meidän terveydenhuoltomme kehittyy tavalla, jossa yhä vähemmän ollaan hoitojaksoilla sairaalassa. Hoitojaksot ovat yhä lyhyempiä. Se koskee aivan kaikkia sairaaloita meillä.

En mielelläni käytä ei-sanaa, jota Pohjanmaalla on aika usein viime aikoina käytetty tilanteessa, jossa kaikki energia kannattaisi keskittää siihen, että ihmisten turvallisuudentunnetta on kyetty järkyttämään sillä, että on esitetty väittämiä, kuten tässäkin keskustelussa, joilla ei ole todellisuuden kanssa mitään tekemistä. Mitä tarkoitan täällä? Vaasassa on jatkossakin päivystävä sairaala useilla erityisaloilla.

Täällä eräs edustaja puhui synnytyksistä. Vaasassa synnytetäänkin jatkossa. Vaasassa on kirurgista toimintaa jatkossakin. Mitkä ovat eksaktisti ne erityisalat, jotka Vaasassa ovat? Mitkä ovat 17 muussa nykyisessä keskussairaalassa? Yksi osa sitä ratkaisua on se, mitä tapahtuu erva-alueilla, jatkossa yhteistoiminta-alueilla. Tänä päivänä meillä on terveydenhuoltolaissa säännös, joka olisi edellyttänyt sitä, että erva-alueet tekevät, muistaakseni termi on "järjestämissopimuksen", jossa sovitaan työnjaosta. Näitä sopimuksia, joilla työnjakoa sovitaan, on hieman vajavaisesti tässä maassa tehty.

Se laki, joka tuli voimaan viisi kuukautta sitten, ei estä Vaasan sairaalaa kehittymästä. Päinvastoin on jopa toivottavaa, että oltaisiin innovatiivisia ja aloitteellisia. [Eduskunnasta: Sitähän me ollaan!] Perustuslakivaliokunnan lausunnossa on muitakin virkkeitä kuin se yksi virke, jota täällä on toistettu liittyen siihen, miten kielelliset oikeudet turvataan. Tämäkin osio pitää muistaa.

Vain yhden edustajan mainitsen tältä osin nimeltä. Edustaja Östman oli huolissaan Vaasan sairaalan rahoituksesta. Me olemme menossa sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa tarvepohjaiseen rahoitukseen, malliin, jossa rahat eivät kohdennu yksittäiselle terveyskeskukselle tai yksittäiselle sairaalalle vaan palveluihin palvelutarpeen perusteella. Meillä ei ole yhdessäkään paperissa sellaista laskelmaa, sellaista suunnitelmaa, että jollakin sairaalassa olisi joku oma raha. Jos en ihan väärin muista, niin Vaasan sairaala sai investointipäätöksen tässä taannoin.

Ja aivan loppuun: keskustelun käyminen olisi helpompaa, kun edes yritettäisiin puhua samalla kielellä, ja tässä kohdassa kenties hankalin kohta on ollut se, kun on esitetty väittämiä, kuka ajoi viittä, kuka kahdeksatoista, kuka kahtatoista tilanteessa, jossa puhutaan päivystävien sairaaloiden, ympärivuorokautisesti päivystävien sairaaloiden määrästä. Jonkun verran tiedän, mitä niissä neuvotteluissa on tapahtunut, mutta voihan tätä keskustelua

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

näinkin käydä tilanteessa, jossa ykkösasia on se, että potilasturvallisuus niin ruotsin kuin suomenkin kielellä on turvattu jatkossa Pohjanmaan alueen asukkaille.

18.10 Maria Tolppanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos näin on, kuten ministeri äsken sanoi — eikä minulla tietenkään ole syytä epäillä sitä — että Vaasan keskussairaalaissa säilyvät nämä toiminnot, mitä siellä on, ja siellä on edelleenkin olemassa päivystystä ja niin toisin, niin miksi Vaasan keskussairaala ei voi olla sitten laajan päivystyksen sairaala? Mikä estää, että sillä olisi se sama status, mikä tällä hetkellä on? Nyt on kysymys myöskin siitä, että ihmiset sillä alueella ovat todella huolissaan. Ihmiset pelkäävät sen puolesta, että heitä ei ymmärretä, kun he joutuvat menemään sairaalaan, ja nythän on kuitenkin niin, että joudutaan menemään tietyissä asioissa sinne Seinäjoelle. Se on totta, ettei sinne mitään pieniä haavoja lähdetä ompeluttamaan. Niitä ompelutetaan siellä silloin, jos se haava sattuu tulemaan jossain siinä lähellä. Sehän nyt on täysin selvä asia. Mutta mikä tässä on se syy, mikä estää antamasta tätä statusta Vaasalle? Tämä on se suuri kysymys.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan, edustaja Blomqvist.

18.11 Thomas Blomqvist r: Arvoisa puhemies! Olin esittämässä saman kysymyksen kuin tässä edellinen puhuja. Kiitos ministerille vastauksista, mutta siihen yhteen kysymykseen ei vastattu: miksei Vaasaan voi ajatella tätä laajaa päivystyssairaalaan? Sehän ei olisi keneltäkään pois, jos ajatellaan sitä 12+1-mallia. Kenenkään palvelut eivät heikkenisi, päinvastoin paranisivat. Ja minä en ole nähnyt enkä kuullut sellaisia laskelmia, että siitä koituisi mitenkään isoja kustannuksia. Päinvastoin olen siinä uskossa ja sen käsityksen olen saanut, että kun halutaan — ja täytyykin varmistaa se — että Seinäjoella saadaan palvelua ruotsiksi, niin se tulee myös maksamaan aika paljon.

Värderade herr talman! För min egen del vill jag säga till ledamot Kurvinen att det här inte handlar om en kamp mellan Seinäjoki och Vasa, utan det handlar om de grundläggande språkliga rättigheterna. Vi har förespråkat, och vi förespråkar en modell 12+1, alltså där både Vasa och Seinäjoki skulle ha fulljournsjukhus. Det är de språkliga rättigheterna som är i centrum för mig, och jag tror för många av oss här. Här var både ledamot Mäkisalo-Ropponen och ledamot Adlercreutz och många, många fler som har uttryckt just oron för det. Och det är det som är det här som jag ser som ett paradigmskifte här, att man inte väljer den modell som bäst skulle trygga de språkliga rättigheterna, och som inte heller skulle äventyra några andra rättigheter eller patientsäkerhet på något sätt om man går in för den här 12+1-modellen.

18.13 Antti Kurvinen kesk: Herra puhemies! Haluan kiittää ministeri Rehulaa erittäin kattavasta puheenvuorosta ja selvityksestä. Siinä korjattiin todella paljon väärää informaatiota ja toivottavasti ainakin vähän hälvennettiin niitä pelkoja, joita tämänkin kansalaisaloitteen allekirjoittajilla varmasti on. Nyt meillä maakunnan vaikuttajilla, edustajilla, myös meillä Vaasan vaalipiirin kansanedustajilla, on aika iso vastuu mielipidejohtajina siinä, että me välitämme oikeaa tietoa ja hälvennämme ja lievitämme pelkoja, emme lietso pelkoja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

Tässä on tietysti tapahtunut matkan varrella monenlaisia asioita Vaasan vaalipiirin alueen ja Pohjanmaan erikoissairaanhoidossa. Aivan niin kuin ministeri mainitsi aiemmin, Vaasan sairaanhoitopiiri jokunen vuosi sitten teki päätöksen, että se päätti siirtyä juuri Turun yliopistollisen keskussairaalan erva-alueelle, pois TAYSin, Tampereen yliopistollisen keskussairaalan, erva-alueelta, ja siinä ikään kuin katkesikin vähän tämä pohjalaismaakuntien yhteys ja se lakeuden yhtenäisyys erikoissairaanhoidossa. Kyllä täytyy sanoa, että itse pidän sitä päätöstä virheellisenä. No, se on tietysti historiaa, ja sen kanssa pitää elää, mutta sekin on tässä keskustelussa hyvä ottaa huomioon.

Arvoisa puhemies! Edustaja Blomqvistille haluan sanoa, että pidän erittäin tärkeänä kielellisiä perusoikeuksia ja minusta on rikkaus se, että meillä puhutaan sekä ruotsia että suomea, tietysti satoja muitakin kieliä Suomessa, mutta se, että meillä on kaksi elävää kieltä, suomi ja ruotsi, on erittäin tärkeä asia. Toivon, että nyt kun tätä kaksikielisyyskeskustelua on käyty niin syvällisesti täällä eduskunnan suuressa salissa, tämä myös heijastuu tuonne Pohjanmaalle ja Etelä-Pohjanmaalle ja me saamme aivan uudenlaista yhteistyötä, mikä nostaa meidän kilpailukykyämme, kehittää meidän maakuntiamme. Ja kyllä me tarvitsemme, arvoisa puhemies, kaksikielisiä instituutioita, kaksikielisiä sairaaloita, kaksikielisiä kouluja, elävää kaksikielisyyttä ja hyvää yhteistyötä.

18.15 Joakim Strand r: Arvoisa puhemies! On pakko mainita — minä en tiedä, huomaisiko edustaja Kurvinen — että mehän ajoimme nimenomaan 12+1-mallia, missään nimesssä ei mitään Seinäjoelta pois, vaikka mitä nämä faktat ja selvitykset puhuisivat, vaan 12+1. [Antti Kurvinen: Hyvä tarkennus! Hyvä tarkennus!] Siinä olisi ollut kiva saada myös apua. Mutta jos 70 000 ihmistä ja myös presidentti lausumalla reagoivat, niin kyllä silloin minun mielestäni pitäisi katsoa peiliin ennemmin kuin syyttää muita pelon lietsonnasta. Minun mielestäni tämä on aika erikoinen juttu. Onneksi johtavat lääkärit koko Suomessa ovat äärimmäisen pragmaattisia ja fiksuja ihmisiä, he sopivat ervojen sisällä ja ervojen välillä, tekevät jopa kansainvälistä yhteistyötä ihan riippumatta siitä, mitä me täällä puhumme. Se on hyvä huomata. Mutta sitä minä en voi ymmärtää, että itse esityksessä ei vaikutuksia yrityksiin millään tavalla arvioida, ei missään yhdellä lauseella ole vaikutuksista yrityksiin, vaikka jopa pörssiyhtiöitten johtajat ottavat kantaa ja sanovat, että nämä kehittyvät keskussairaalat ovat tärkeä osa heidän ekosysteemiä. Jotenkin olisin laajemmin halunnut myös ministeriltä vastauksia näistä taloudellisista vaikutuksista.

18.16 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta oli erittäin hyvä, että tuossa edustaja Strandin puheenvuorossa tuli se esille, että meillä on fiksuja huippuasiantuntijoita terveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa ja he pystyvät erva-alueitten sisällä näistä sopimaan. Eli tässä tuli viesti vaasalaisille, tässä tuli viesti pohjalaisille. Erva-alueen sisällä pitää asia sopia, ja sitä kautta me voimme turvata sen, että Vaasan keskussairaala on jatkossakin vahva erikoissairaanhoidon osaaja.

Mutta kysyisin nyt vielä ministeriltä myös edustaja Strandin esittämän kysymyksen: onhan nyt varmasti niin, että Vaasan keskussairaalalle ei tapahdu mitään sellaista, mikä estäisi Vaasan energiaklusteria kehittämästä? Arvoisa puhemies, kysyn vielä toisen kerran: onhan niin, että Vaasan keskussairaala kykenee jatkossakin palvelemaan erittäin kansainvälistä, globaalisti kilpailukykyistä Vaasaa, jossa on paljon maahanmuuttajia ja eri kulttuurreja?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä vastauspuheenvuoro, edustaja Strand.

18.17 **Joakim Strand r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän on kiva kuulla sitten näitä vastauksia. Globaalissa kilpailussa ei voi tyytyä siihen, että kaikki pysyy nyt suunnilleen tällä tasolla, vaan aina pitää mennä täysillä eteenpäin, täysillä eteenpäin. Onhan se selvä, että jos jaetaan eri statuksiin näitä sairaaloita, niin onhan sillä pidemmällä tähtäimellä jokin merkitys, ja ellei ole, niin miksei sitä sitten voida lisätä siihen? Miksei sitä vaan voida lisätä siihen? Siihen me emme ole saaneet vielä vastausta. Miksei voida lisätä Vaasan keskussairaalaan sinne listalle? Sitten ovat varmaan kaikki tyytyväisiä.

18.18 **Susanna Koski kok:** Arvoisa puhemies! Nykyisenkään lainsäädännön nojalla asiakkaalla ei ole oikeutta valita, miten häntä hoidetaan — sen sijaan voi kyllä valita, hoideaanko häntä vai ei. Siinä suhteessa tämä valinnanvapauslaki ja valinnanvapaus, joka tulee ulottumaan koko tämän sosiaali- ja terveydenhuolto-uudistuksen yhteydessä kaikkialle ja mahdollisimman laajalti koko sosiaali- ja terveydenhuoltoon, on äärimmäisen tärkeä ja mittava uudistus koko tähän järjestelmäämme. Vaasan keskussairaalaan on asioita hoidettu hyvin ja esimerkillisesti. Esimerkiksi syöpähoidot omalla erva-alueella tai syömishäiriöiden hoito Vaasan keskussairaalaan ovat aivan esimerkillisellä tasolla ja ensiluokkaisia.

Hallitus on kyllä osoittanut vastuunsa ja huolensa tästä, että mikäli tarvetta ilmenee, niin tähän terveydenhuoltolakiinhan on kirjattu myöskin tämä hallitusryhmien sopima ponsi, eli mikäli tämä vaatii toimenpiteitä, niihin ryhdytään viipymättä ja välittömästi. Yhdyn Kurvisen ja Strandin näkemyksiin siitä, että kyllä nyt täytyy laittaa kaasua ja ryhtyä toimiin viipymättä myöskin Länsi-Suomen yliopistosairaalan selvittämiseksi, jotta sairaanhoitopiireillä on mahdollisimman hyvät tiedot suhteuttaa omaa asemaansa tulevaisuuteensa ja tiedot siitä, minkä tyyppisiin toimenpiteisiin on ryhdyttävä, jotta mahdollisimman laadukas erikoissairaanhoito voidaan turvata globaalisti kehittyvässä ja kasvavassa kansainvälisessä ympäristössä myöskin rannikolla.

Ministeri Rehulalle kiitokset ansiokkaasta selonteosta tämän terveydenhuoltolain uudistuksen suhteen.

18.20 **Olavi Ala-Nissilä kesk:** Arvoisa herra puhemies! En tunne itse tätä Vaasan sairaalan toimintaa tarkkaan, mutta asun kyllä tällä samalla erva-alueella, ja voi todeta tietenkin, että Turun yliopistollinen keskussairaala on kehittyvä huippusairaala.

Tässä on hyvä teema minusta, keskustelu siitä, että erva-alueiden välillä tarvitaan yhteistyötä ja toisaalta erityisesti maakuntien rajoilla. TYKS Loimaa on nimenomaan tässä Turun ja Satakunnan rajoilla, ja en ole henkilökohtaisesti tyytyväinen siihen, miten tällä hetkellä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri vastaa haasteisiin, joita sinne tulee, kun kuitenkin on alueita, joista tulee yli 100 kilometriä Turkuun, ja se on ambulanssille liian pitkä matka. Toisaalta voitaisiin kehittää paremmin sitä yhteistyötä, ainakin 24/7 perusterveydenhuollon päivystys minusta siinä välttämättä tarvittaisiin. Eli maakuntien rajoilla maakuntien ja erva-alueiden pitäisi tehdä sillä tavalla yhteistyötä, ettei tule maakunnan kiroja tähän raja-alueelle, alueita, joissa palvelujen saatavuus ei ole hyvää. Kuitenkin täällä rannikolla, jossa todella se talous nousee, niin kuin Vaasassa kaikkialla, maaseutu on kokonaan asuttua. Näillä ihmisillä on tietenkin totta kai oikeus myöskin hyviin terveyspalveluihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2017 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä ministerille 2 minuuttia.

18.22 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula: Arvoisa puhemies! On kysytty useammankin kerran, niin tänään kuin aikaisemmassakin vastaavasta aiheesta käydyssä keskustelussa, perusteluja tälle ratkaisulle. Ne löytyvät siitä hallituksen esityksestä, jossa on määritelty ne kriteerit, jolla perusteella sairaalat on nimetty tuohon lakiin. Kyllä ne perustelut sieltä löytyvät. Täällä on esitetty useita kertoja tänään sekin väittämä, että ei ole mitään perusteluja. Ne löytyvät.

Toinen asia hieman tätä sivuten: varjeltakoon meitä sellaiselta tilanteelta, jossa Suomen sairaalaverkko rakennettaisiin esimerkiksi poliittisten puolueitten vallan tai jäsenkirjojen perusteella — silloin kun puhutaan ihmisten potilasturvallisuudesta, silloin kun puhutaan siitä — niin että ne sairaalat, jotka meillä on, olisivat mahdollisimman korkeatasoisia ihan joka puolella Suomea.

Samoin: toivottavasti vastakkainasettelu eri sairaaloitten välillä olisi mahdollisimman vähäistä, koska olosuhdetekijät eri puolilla Suomea ovat varsin erilaiset. Varsin erilaiset. Tässä roolissa, jossa vastuuta kannan, kannan suurta huolta siitä, että koko maassa toteutuisi perustuslain turvaama yhdenvertaisuus — 19 §:n mukaiset oikeudet turvataan ja perustuslain kielelliset oikeudet turvataan — Pohjanmaallakin niin suomen kuin ruotsin kielellä. Se on tämän tehtävän ykkösasia, että ei ole esimerkiksi kuljetuksissa tilannetta, jossa päivystys virallisesti on mutta käytännössä sitä ei olekaan tai se on jollain tilapäisjärjestelyllä hoidettu ja ihminen menehtyy siihen, että matka sinne todellisen avun piiriin onkin liian pitkä.

Sitaatti: "Todella toivon, että mennään täysillä eteenpäin." Niin minäkin toivon. Yksi aivan keskeinen asia on se, että yhteistyö erä-alueella, jatkossa yhteistoiminta-alueella, voi olla luottamuksellista ja työnjakoa tehdään. Mitä vähemmän valtakunnan tasolla pitää puuttua, sen parempi tilanne jatkossa on.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.